

*První slov.
legenda
o svatém
Václavu.* Postea autem migravit pater eius nomine Wratislaus de hoc mundo. Interea convenerunt omnes populi regionis illius et elegerunt beatum Wenceslaum ducem pro patre suo et sedere eum fecerunt in throno ipsius.

2.

Tunc predictus illustris puerulus, permanens in principatu, minime discessit a disciplina. Fidelis namque erat et sapiens et verax in sermone et iustus in iudicio. Et cum iudices illius aliquem condemnare voverunt ad mortem, statim ille prefatus iuvenis, si eum nullo modo liberare poterat, occasionem aliquam faciens, exiebat foras, memor dicentis precepti in Evangelio: ‚Nolite condemnare et non condemnabimini!‘ Carceres quoque destruxit et omnia patibula succidit.

*Fuit in
provincia
Boemo-
rum.
První slov.
legenda
o svatém
Václavu.* Orphanorumque fuit misericors et pater gemencium et viduarum, sauciatorumque pius consolator. Esurientes alens, sicientibusque potum subministrans, et de vestibus suis nudos tegens, infirmos visitans, mortuos sepeliens, hospites et peregrinos, ut proprios proximos, libenter recipiebat, presbiteris et clericis honorabiliter ministrans, errantibus viam veritatis ostendebat. Insuper eciam humilitatem, pacienciam, mansuetudinem potissimamque caritatem observabat; per vim atque per fraudem nulli aliquid abstulit. Exercitumque suum non solum armis, sed eciam optimis operimentis adornabat.

Hec autem et his similia faciens ab ipso tyrocinio spiritualiter contemplativam ecclesie vitam sequebatur. Sed in Quadragesimali tempore ieiunii per gelidum et arduum callem discalciatus pergebat de civitate in civitatem ad ecclesias pedester, tandem ut radicitus in eius vestigiis emanans cruor apparebat. Cilicio aspero subtus indutus, desuper vestibis regalibus amictus, modico contentus pabulo, assidue pervigil non cessabat gracias soli immensas agere Deo.

Itaque vero in tempore messis in nocte surgens ibat latenter in agrum et triticum metebat et portabat in humeris suis ad domum suam et tractabat inde et in molis molebat et cribrabat farinam. Similiter sumens ydriam cum uno cliente intempesta nocte pergebat ad aquam, quam afferens, dicebat: ‚In nomine patris et filii et spiritus sancti‘ quamque domum afferens et miscens cum predicta farina, ex hoc oblatas coquebat.

Simili modo nocturno silencio properabant in vineam suam cum ministro fideli et accipientes botros intriverunt in chorum et portabant in cellulam suam occulte, ibique calcabant illud in torculari et fudebant in urceum. Idcirco hoc faciebat nullo sciente, ut sacrificia per hoc sacerdotes offerent Domino.

3.

Sed et hoc, quod a fidelium relacione compertum est, tacendo preterire incongruum constat, quia iam Dei inspiracione presagus erat futurorum. Sed in aliis eius multis vaticiniis unam innotesco, quod quadam die anni circuli volventis conscendens superiorem palacium suspiciensque per fenestram uni discipulo narravit dicens: ‚videtur michi hoc atrium maioris Pauli presbiteri desertum esse.‘

Interea vero mater eius, que erat ex genere gentilium ignorancium deum, cum perfidissimis viris inuito consilio, dixerunt: ‚Quid facimus? Quia, qui princeps debeat esse, perversus est a clericis et est ut monachus!‘ Misitque infelices et funestos viros ad socrum suam beatissimam matronam nomine Ludmillam, ut eam iugularent. Qui et fecerunt, sicut illis iussum fuerat. Cuius eciam anima exuta corpore, e mundi huius assumpta casibus cum palma martyrii procul dubio perrexit ad sublimem Dominum. Et presbyteros multos cum clero, privantes substancia, eiecerunt de terra. Tunc impleta est eius prophecia, quam nuper predixerat.

*Fuit in
provincia
Boemo-
rum.*

4.

Et ab illo ergo die nimiis increpabant minis beatissimum Wenceslaum optantes, ut resipisceret a doctrina. Et statuerunt in latebris et plateis insidias, ut si aliquem clericum ad eum venientem reperirent, illico morte puniretur. Ipse autem cum suis fidelibus a tergo postuleras fecit et cum sol occidisset et cuncta fiebant silencia, tunc introibat, qui eum docebat, et crepusculo latenter abscedebat. Beatus vero Wenceslaus iugiter oculens libellum parvum sub tegmine suo gestabat et ubicumque inveniebat locum, cum diligencia recitabat et gemens, graviter nimis dolebat cordis illorum cecitatem.